

Rettevejledning

Spørgsmål 1: Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Axus A/S er berettiget til at hæve købet

Spørgsmålet angår, hvorvidt Axus A/S er berettiget til at hæve købet på grundlag af mangler ved det købte og leveringsforsinkelse.

Mangler:

Der foreligger et handelskøb, jf. KBL § 4, og et bestillingskøb, jf. KBL § 2, stk. 1. Købet er i udgangspunktet et genuskøb, men inden leveringen vil der være sket en sådan koncentration, at spørgsmålet om ophævelse også vil kunne bedømmes efter reglerne om specieskøb. Der er ikke i forhold til opgavens problemstillinger en relevant forskel på genus- og speciesreglerne, og begge løsninger accepteres derfor.

Som følge af den forkerte farve på den ene stol foreligger der en mangel ved købet som helhed, men da der kun er tale om én ud af 100 stole, kan manglen ikke anses for væsentlig og dermed hævebegrundende, jf. KBL § 42 (species) eller § 43 (genus). (At Kontorlux først tilbyder omlevering inden for 14 dage, vil alene evt. kunne berettige Axus til at hæve partielt, hvilket der imidlertid ikke spørges til.)

Axus kan ikke hæve købet.

Forsinkelse:

Der foreligger som nævnt et handelskøb, jf. KBL § 4, og desuden et francokøb, jf. KBL § 65.

Stolene leveres først den 4. oktober 2022, og der foreligger dermed leveringsforsinkelse, jf. KBL § 21. Spørgsmålet er herefter, om forsinkelsen er væsentlig. Efter ordlyden af reglen i KBL § 21, stk. 3, er enhver forsinkelse væsentlig, når der er tale om et handelskøb, men i bestillingskøb må reglen efter omstændighederne fortolkes mindre strengt, hvilket i det konkrete tilfælde, hvor leveringen alene er forsinket en dag, og hvor stolene ikke købes med henblik på videresalg, til brug for vareproduktion el.lign., fører til, at forsinkelsen ikke er væsentlig og dermed hævebegrundende.

Hertil kommer, at Axus efter KBL § 27 skal reklamere straks, hvis Axus vil påberåbe sig forsinkelsen. Levering sker den 4. oktober, og i mailen af 5. oktober 2022 reklamerer Axus alene over manglen ved stolene. Først den 12. oktober reklamerer Axus over forsinkelsen, hvilket ikke er rettidigt.

Axus kan ikke hæve købet.

Pensum:

Nis Jul Clausen, Hans Henrik Edlund & Anders Ørgaard: Købsretten, 9. reviderede udg. 2022, (herefter Købsretten), s. 50-52 (handelskøb), 81 (francokøb), 129 f. (leveringsforsinkelse), 136-138 (leveringsforsinkelsens væsentlighed), 147 f. (reklamation ved leveringsforsinkelse), 149 ff. (mangelsbegrebet) og 180 (ophævelse pga. væsentlig mangel).

Spørgsmål 2:

a) Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Axus er berettiget til at kræve omlevering. Der skal ved besvarelsen ikke tages hensyn til, om Axus senere måtte beslutte at beholde maskinerne.

Først skal det afgøres, efter hvilke regler spørgsmålet skal besvares.

Købet er omfattet af den internationale købelov CISG, jf. KBL § 1, stk. 4, og CISG art. 1(1)(a), idet både Danmark og Italien har ratificeret konventionen. Det bemærkes, at Italien i petitafsnittet i Købsretten s. 265 nævnes som værende et af Danmarks samhandelslande, som har tiltrådt konventionen. Skulle eksaminanden overse, at Italien har ratificeret konventionen, ville man kunne komme frem til at anvende konventionen via parternes *lovvalg*, idet vedtagelsen af dansk ret ligeledes fører til anvendelse af CISG, jf. art. 1(1)(b).

Varen bliver som aftalt leveret på købers forretningssted, men er mangelfuld, idet den ikke lever op til det i aftalen beskrevne, jf. CISG art. 35(1). Efter CISG art. 38(1) skal køber undersøge varen så hurtigt, som det efter omstændighederne er muligt. Dette er som udgangspunkt på det tidspunkt, da Axus kommer i besiddelse af varen på sit forretningssted, dvs. den 4. oktober 2022, da Bente på vegne af Axus kvitterer for modtagelse af varen. Praktiske omstændigheder – som nævnt i opgaven – kan dog berettige, at undersøgelsen udskydes i nogle dage. Havde Bente åbnet bare en enkelt kasse med en espressomaskine i den pågældende uge, kunne manglen dog hurtigt have været konstateret – alle maskiner har den forkerte farve.

Som følge af den sene undersøgelse reklamerer Axus først den 24. oktober 2022 (20 dage efter leveringen), da manglen opdages. Selvom *reklamation* således sker *straks* efter, at manglen opdages, jf. CISG art. 39(1), med specifikation af manglen, må reklamation dog anses for at være sket for sent, idet reklamationsfristen efter art. 39 skal ses i sammenhæng med, om køber har overholdt sin undersøgelsespligt i CISG art. 38 – idet man nemlig på dette tidspunkt »burde have opdaget manglen...«, jf. CISG art. 39(1). I denne vurdering bør inddrages, hvilken misligholdelsesbeføjelse der gøres gældende – nemlig omlevering, der indebærer udgifter og besvær til transport af varen tilbage til Italien samt fremsendelse af nye varer til Danmark.

Havde køber overholdt sin undersøgelses- og reklamationspligt, ville man straks ved levering (eller senest nogle dage efter ved udpakning af en enkelt eller flere maskiner) have konstateret manglen. Man kunne herefter have reklameret til sælger, og sælgers chauffør kunne herved sandsynligvis have taget varerne med retur til Italien. Det fremgår således af opgaven, at sælgers chauffør skulle blive i Aarhus ugen ud. Reglernes kerne er, at sælger så hurtigt som muligt skal have besked om mangler for at kunne varetage sine interesser og for at kunne beskytte sig mod yderligere tab, f.eks. ved udgifterne til transport ved omlevering. Samtidig skal reglerne i CISG fortolkes i overensstemmelse med god forretningsskik i international handel, jf. CISG art. 7.

Axus kan derfor ikke kræve omlevering, jf. CISG art. 39, jf. art. 38.

Af CISG art. 40 følger, at sælger ikke kan påberåbe sig bestemmelserne i CISG art. 38 og art. 39, hvis manglen skyldes forhold, som han kendte eller ikke kunne have været uvidende om, og som han ikke har meddelt køber. Der er dog ingen konkrete oplysninger om, at sælger vidste eller burde have vidst, at varen var mangelfuld. Der er intet, der tyder på, at dette skulle være tilfældet, og det berøres heller ikke i pensum.

Pensum:

Købsretten s. 265 ff. (anvendelsesområdet), s. 279 ff. (mangler), s. 282 ff. (undersøgelsespligt og reklamationspligt) og s. 301(omlevering).

b) Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Axus er berettiget til at kræve et afslag i prisen?

Som udgangspunkt mister køber alle sine beføjelser, hvis køber ikke undersøger varen eller reklamerer rettidigt, jf. CISG art. 38 i sammenhæng med CISG art. 39. Dette gælder også forholdsmæssigt afslag, jf. Købsretten s. 308. Det fremgår imidlertid af CISG art. 44, at: »Uanset bestemmelserne i artikel 39, stk. 1, og artikel 43, stk. 1, kan køber kræve afslag i købesummen i henhold til artikel 50 eller kræve skadeserstatning, dog ikke for tabt fortjeneste, såfremt han har en rimelig undskyldning for ikke at have givet meddelelse som foreskrevet.«. Bestemmelsens indhold (ikke artikelnummer) er nævnt i Købsretten s. 283, note 43, samt i relation til art 43(1), s. 287, note 48. Det kan diskuteres, om de nævnte forhold omkring manglerne med stolene udgør en »rimelig undskyldning« som angivet i CISG art. 44. Det fremgår dog, at Bente er taget på ferie uden at undersøge varen, hvorfor reklamation forsinkes yderligere. Axus vil derfor med overvejende sandsynlighed heller ikke vil kunne kræve et forholdsmæssigt afslag.

Hvis man kommer frem til, at køber har haft en rimelig undskyldning for ikke at reklamere i tide, og at der derfor kan kræves et afslag, skal det dog diskuteres om levering af en vare i en forkert farve kan konstituere et afslag på (hele) 50.000 kr, jf. CISG art. 50. Dette forekommer meget tvivlsomt, også henset til at farven sort næppe kan vælte hele købers designkoncept, som er mørkeblå. Den dygtige eksaminand vil diskutere spørgsmålet, men det anses ikke som en fejl, hvis et afslag enten gives eller nægtes uden dybere diskussion.

Pensum:

Købsretten s. 282.ff (sammenhængen mellem undersøgelse og reklamation) og s. 308 (der dog skal sammenholdes med note 48, s. 287).

Spørgsmål 3: Giv en begrundet redegørelse for, hvem (om nogen) der kan gøre rettigheder gældende i forhold til Axus':

a) espressomaskiner

b) væg-til-væg-gulvtæpper og

c) kundetilgodehavender.

Spørgsmålet er, om de nævnte aktiver er omfattet af Reel Realkredits panteret i Axus' faste ejendom, eller Søndre Sparekasses virksomhedspant efter TL § 47 c, stk. 3, nr. 1 i simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser og nr. 4 i driftsinventar og driftsmateriel.

a) espressomaskiner:

Reel Realkredit har pant i Axus' faste ejendom, hvilket også omfatter standardtilbehør til brug for bygningen, jf. TL § 38, og driftsinventar og driftsmateriel til brug for erhvervsvirksomheden, jf. TL § 37. Espressomaskinerne omfattes ikke af begrebet »husholdningsmaskiner til brug for bygningen« og er dermed ikke omfattet af Reel Realkredits panteret i TL § 38-tilbehør. Eksaminanden skal efter at have afvist, at der er tale om TL § 38-tilbehør, overveje, hvorvidt espressomaskinerne udgør TL § 37-erhvervstilbehør efter at have opnået en varig tilknytning til ejendommen. I opgaveteksten angives, at espressomaskinerne står i Axus' mødelokaler og showrooms, da god kaffe var et nødvendigt indslag i ethvert kundemøde. Anses espressomaskinerne – hvilket følger er mest nærliggende – for

omfattet af Reel Realkredits pant i den faste ejendom i medfør af TL § 37, er de i medfør TL § 47 c, stk. 4, nr. 1, ikke omfattet af Søndre Sparekasses virksomhedspant, der også omfatter driftsinventar og driftsmateriel, jf. TL § 47 c, stk. 3, nr. 4.

b) væg-til-væg-gulvtæpper:

Som et køb med ejendomsforbehold anses (også) et såkaldt lejekøb, dvs. »en aftale, der er betegnet som lejekontrakt, eller hvorefter betalingen i øvrigt fremtræder som vederlag for brug af tingen, såfremt det må antages at have været meningen, at modtageren af tingen skal blive ejer af den«, jf. KAL § 4, nr. 16, 2. pkt.

Selvom der er tale om en købsret, må købsprisen på 100 kr. anses for at være så urealistisk lav, og det må derfor »antages at være meningen«, at Axus skal blive ejer af tæpperne, jf. *U 2004.317 H* og *U 2004.329/1 H* om lejekøb. Dette understreges af, at tæppernes gode kvalitet overbeviste Bente om, at de ville holde sig flotte i mange år, og at de er påsat i den tilpassede størrelse til mødelokalerne. Der foreligger på det grundlag et køb med ejendomsforbehold, jf. KAL § 4, nr. 16, 2. pkt.

Det betragtes dog som positivt, hvis eksaminanden velargumenteret diskuterer, hvorvidt ejendomsforbeholdet anses for aftalt.

Da Axus er erhvervsdrivende, gælder mindste udbetalingskravet på 20 procent, jf. KAL § 34, stk. 1, nr. 4, ikke, jf. KAL § 50, stk. 2 modsætningsvist. Tilst Tæppers ejendomsforbehold må derfor anses som gyldigt.

Gulvtæpperne må imidlertid anses for indlagt i bygningen på ejeren Axus' bekostning; også selvom Tilst Tæpper har glemt at sætte fodlister på. De er endvidere indlagt til »brug for bygningen«, da de vil kunne anvendes, selvom mødelokalerne bruges til andet formål. Reel Realkredits panteret i ejendommen omfatter derfor uden særlig vedtagelse også dette tilbehør i medfør af TL § 38. Tilst Tæpper kan derfor ikke gøre sit ejendomsforbehold i tæpperne gældende. Ej heller er tæpperne omfattet af Søndre Sparekasses virksomhedspant, jf. TL § 47 c, stk. 3, nr. 1 og nr. 4.

c) Axus' kundetilgodehavender:

Axus' kundetilgodehavender er ikke omfattet af Reel Realkredits pant i Axus' faste ejendom. Søndre Sparekasses virksomhedspant efter TL § 47 c, stk. 3, nr. 1, omfatter alene »simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser«. Med tilføjelsen »eller ordre« er gældsbrevene gjort negotiable, jf. GBL § 11, stk. 2, nr. 1, hvorfor de ikke omfattes af Søndre Sparekasses virksomhedspant.

Pensum:

Kreditretten s. 82 (ordregældsbreve), s. 193 f. (lejekøb) s. 207 (forholdet mellem TL § 47 c og § 37), s. 211 (TL § 38), s. 244-250 (TL § 37), s. 257-269 (TL § 47 c, herunder forholdet til TL § 37 og fordringspant, jf. TL § 47 d) og s. 288 f. (driftsmateriel og inventar).

Dansk privatret s. 414 (ordregældsbreve), s. 438 (lejekøb) og s. 462 f. (ejendomsforbeholdets gyldighed).

Spørgsmål 4: Giv en begrundet redegørelse for, i hvilket omfang virksomhedspantet i tilfælde af Axus' senere konkurs vil kunne være omstødeligt i medfør af KL §§ 70 eller 74?

Spørgsmålets formulering retter sig mod, at eksaminanden skal vurdere virksomhedspantets eventuelle omstødelighed efter KL §§ 70 og 74. Det trækker derfor ikke ned, hvis eksaminanden ikke anfører, at eventuelle forøgelser inden for et tidligere stiftet og sikret virksomhedspant (tinglyst tidligere end tre måneder før fristdagen) efter omstændighederne vil kunne være omstødeligt efter KL § 70 a.

Omstødelse efter KL § 70:

For at Søndre Sparekasses eventuelle virksomhedspant skal kunne omstødes efter KL § 70, stk. 1, skal virksomhedspantet være tinglyst senere end tre måneder før fristdagen, jf. KL § 70, stk. 3 (mod-sætningsvis). Med andre ord vil Søndre Sparekasses virksomhedspant alene kunne omstødes efter KL § 70, hvis fristdagen for Axus' senere konkurs ligger tidligere end tre måneder efter virksomhedspantets tinglysning.

Hvis Søndre Sparekasse sikrer sig, at virksomhedspantet tinglyses uden unødigt ophold, vil det afgørende spørgsmål for virksomhedspantets omstødelighed efter KL § 70 herefter være, hvorvidt pantet kan anses for stillet for "gammel/ældre gæld", jf. KL § 70, stk. 1, 1. led. Da virksomhedspantet vil blive stillet til sikkerhed for en eksisterende kassekredit (et løbende mellemværende), vil sontringen mellem "ny" og "gammel/ældre" gæld skulle afgøres efter den praksisskabte "nettometode". Der kan herefter ikke ske omstødelse af virksomhedspantet i det omfang, der efter virksomhedspantets tinglysning (netto) er sket en forøgelse af trækket på kassekrediten, da dette træk er udtryk for "ny gæld". Derimod vil det eksisterende træk på kassekrediten have karakter af "gammel/ældre gæld".

Det vil være en tilstrækkelig besvarelse, hvis eksaminanden blot henviser til, at spørgsmålet om virksomhedspantets omstødelighed efter KL § 70 i givet fald skal afgøres ud fra en "nettometode". Det kan desuden ikke forventes, at eksaminanden forholder sig til spørgsmålet om omstødeligheden i tilfælde af en eventuel nedbringelse af kassekrediten frem mod konkursen (sontringen mellem KL §§ 67 og 70), da der er begrænset pensumdækning for denne diskussion.

Omstødelse efter KL § 74:

Omstødelse efter KL § 74 forudsætter, (i) at Axus på tinglysningstidspunktet var eller ved pantsætningen blev insolvent, (ii) at pantsætningen var utilbørlig, og (iii) at Søndre Sparekasse på tinglysningstidspunktet var i ond tro om såvel insolvensen som de omstændigheder, der gjorde pantsætningen utilbørlig. Allerede fordi der ikke er noget i opgaveteksten, der indikerer, at Axus var eller ved virksomhedspantsætningen ville blive insolvent, må omstødelse efter KL § 74 anses for udelukket.

Det trækker ikke ned, hvis eksaminanden i stedet for tinglysningstidspunktet henviser til aftaletidspunktet, da der ikke er pensumdækning for denne diskussion.

Pensum:

Dansk privatret s. 570 (KL § 74) og s. 571 f. (KL §§ 70 og 70a).

Kreditretten s. 333 ff. (nettometoden).